

**ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ**

вул. Котляревського, 20/8, м. Полтава, 36000, тел. (0532) 56-51-07

E-mail: oblou@adm-pl.gov.ua, Web: <http://www.poltav-oblosvita.gov.ua>, Код ЄДРПОУ 02145412

30.08.2023 № 4267-1/02.02-25

На № _____ від _____

Керівникам органів управління
освітою

Директорам закладів загальної
середньої освіти обласного
підпорядкування

Директорам закладів професійної
(професійно-технічної) освіти

Про моніторинг Департаменту
охорони здоров'я

Департамент освіти і науки облвійськадміністрації повідомляє, що на виконання Плану проведення catch-up кампанії проти кору, епідемічного паротиту та краснухи серед дитячого населення Полтавської області у 2023 році, затвердженого начальником Полтавської обласної військової адміністрації, Департаментом охорони здоров'я облвійськадміністрації здійснюються моніторингові візити до закладів освіти.

Основні напрями моніторингу включають в себе:

- аналіз ведення медичної документації форми 063/о, відповідність даних внесених в електронну систему охорони здоров'я (ЕСОЗ);
- проведення роботи з відмовниками щодо відвідування закладів освіти невакцинованими дітьми.

З метою проведення аналізу стану вакцинації дитячого населення Полтавської області, які відвідують заклади освіти області, необхідно терміново до 31.08.2023 оновити дані щодо щеплень дітей по кожному закладу та звернути увагу на достовірність наданих батьками даних.

Інформацію про проведену роботу надати до **01.09.2023** Департаменту освіти і науки облвійськадміністрації на електронну адресу vuh.viddil@gmail.com.

З метою роз'яснення підстав для недопущення до очної форми навчання дітей, які без поважних причин не отримали щеплення повідомляємо наступне.

Для професійного, відповідального керівника закладу освіти, де навчаються діти та підлітки, саме створення та підтримка безпечного освітнього середовища є абсолютним пріоритетом.

Тому цілком виправдано, справедливо і законно, коли директор закладу освіти обмежує доступ до закладу освіти для дитини, батьки якої без медичних показань не забезпечили отримання нею вчасно необхідних щеплень.

Заборона відвідувати заклади освіти нещепленим дітям визначається нормами чинного законодавства. Стаття 15 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб” чітко визначає, що прийом дітей до виховних, навчальних, оздоровчих та інших дитячих закладів проводиться за наявності відповідної довідки закладу охорони здоров'я, у якому дитина перебуває під медичним наглядом.

Довідка видається на підставі даних медичного огляду дитини, якщо відсутні медичні протипоказання для її перебування у цьому закладі, а також якщо їй проведено профілактичні щеплення згідно з календарем щеплень і вона не перебувала в контакті з хворими на інфекційні хвороби або бактеріоносіями.

Дітям, які не отримали профілактичних щеплень згідно з календарем щеплень, відвідування дитячих закладів не дозволяється. У разі якщо профілактичні щеплення дітям проведено з порушенням установлених строків у зв'язку з медичними протипоказаннями, при благополучній епідемічній ситуації за рішенням консилиуму відповідних лікарів вони можуть бути прийняті до відповідного дитячого закладу та відвідувати його.

Частина 6 статті 12 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб” визначає, що профілактичні щеплення проводяться після медичного огляду особи в разі відсутності у неї відповідних медичних протипоказань. Особам, які не досягли п'ятнадцятирічного віку чи визнані у встановленому законом порядку недієздатними, профілактичні щеплення проводяться за згодою їх об'єктивно інформованих батьків або інших законних представників.

Особам віком від п'ятнадцяти до вісімнадцяти років чи визнаним судом обмежено дієздатними профілактичні щеплення проводяться за їх згодою після надання об'єктивної інформації та за згодою об'єктивно інформованих батьків або інших законних представників цих осіб.

Якщо особа та (або) її законні представники відмовляються від обов'язкових профілактичних щеплень, лікар має право взяти у них відповідне письмове підтвердження, а в разі відмови дати таке підтвердження — засвідчити це актом у присутності свідків.

При цьому право дитини на здобуття освіти не порушується, оскільки для дітей, які не можуть відвідувати заклад освіти за відсутності щеплень, встановлені альтернативні способи отримання освіти.

Стаття 9 Закону України „Про освіту” передбачає різні альтернативні форми здобуття повної загальної середньої освіти. У такому випадку дитина може здобувати освіту на індивідуальній формі навчання. Це, зокрема, може бути або екстернатна форма здобуття освіти, або сімейна, або педагогічний патронаж, або дистанційна форма.

Екстернатна форма здобуття освіти (екстернат) — це спосіб організації навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання результатів навчання та присудження освітньої кваліфікації здійснюються відповідно до законодавства.

Сімейна (домашня) форма здобуття освіти — це спосіб організації освітнього процесу дітей самостійно їхніми батьками для здобуття формальної

(дошкільної, повної загальної середньої) та/або неформальної освіти. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні не нижче стандартів освіти несуть батьки. Оцінювання результатів навчання та присудження освітніх кваліфікацій здійснюються відповідно до законодавства.

Педагогічний патронаж — це спосіб організації освітнього процесу педагогічними працівниками, що передбачає забезпечення ними засвоєння освітньої програми здобувачем освіти, який за психофізичним станом або з інших причин, визначених законодавством, зокрема з метою забезпечення доступності здобуття освіти, потребує такої форми.

Дистанційна форма здобуття освіти — це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Законність дій керівників закладів освіти щодо обмеження доступу до очної форми здобуття освіти дітям, які не отримали вчасно необхідні щеплення, вже не вперше підтверджується рішеннями Верховного Суду України. Вперше таке рішення було ухвалено Верховним Судом України 17 квітня 2019 року. Позивач звернулася із позовом до закладу дошкільної освіти у Хмельницькій області, бо вважала, що дитсадок перешкоджає здобувати дитині дошкільну освіту.

Як зазначається у судовій справі: „Право сина позивача на освіту у дошкільному навчальному закладі було з огляду на суспільні інтереси тимчасово обмежено (до проведення щеплення, покращення епідеміологічної обстановки, отримання позитивного висновку лікарсько-консультативної комісії) у зв'язку із тим, що сама позивач, не довіряючи якості вакцини (належним чином не мотивувавши свою недовіру або неможливість застосувати ту вакцину, якій вона довіряє), не дотрималась календаря обов'язкових щеплень і відмовилась від чергового щеплення дитини”. Славутський міськрайонний суд Хмельницької області задовольнив позов позивача, однак заклад освіти це рішення оскаржив до Апеляційного суду Хмельницької області.

Апеляційний суд визнав рішення дитсадка правомірним, оскільки суспільний інтерес у праві на безпечне освітнє середовище переважив інтерес дитини. Верховний суд України, розглянувши касаційну скаргу позивача, також визнав законність рішення не допускати дитину без щеплення навчатися у дитсадку.

Незадовго після цього – 27 червня 2019 року Житомирський окружний адміністративний суд, беручи до уваги правові висновки Верховного суду України у першому рішенні від 17 квітня 2019 року, ухвалив рішення на користь Департаменту освіти Житомирської міської ради щодо схожого випадку у школі.

Так, 22 березня 2021 року Верховний суд України знову ухвалив рішення про законність недопуску нещепленої за віком дитини в заклад освіти заради безпеки всіх інших учасників освітнього процесу.

У цій справі у грудні 2019 року до суду з позовом до Запорізького Академічного ліцею звернувся один із батьків дитини, що навчалася в цьому ліцеї. Позивач просив визнати недійсним і скасувати наказ директора ліцею, який тимчасово забороняв відвідувати заклад освіти нещепленим за віком дитині.

Адміністрація ліцею попереджала батьків про можливе відсторонення дитини від занять у зв'язку із відсутністю щеплень від кору, паротиту, краснухи, поліомієліту, реакції Манту та повідомила, що батькам необхідно звернутися до лікарсько-консультативної комісії для отримання висновку, що дитина здорова і може відвідувати заклад.

Одночасно було запропоновано інші форми здобуття освіти відповідно до статті 9 Закону України „Про освіту”. Позивачка відмовилася від щеплень та проведення ревакцинації та біопроб дитини через можливі ускладнення після щеплення.

Також у цій справі Верховний суд України посилається на рішення Європейського суду з прав людини: „ЄСПЛ висловлював думку, що обов'язкове щеплення, як примусовий медичний захід, є втручанням у гарантоване пунктом 1 статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод право на повагу до приватного життя особи, що включає в себе фізичну та психологічну недоторканість особи. Порушення фізичної недоторканості заявника можна вважати виправданим дотриманням цілей охорони здоров'я населення та необхідністю контролювати поширення інфекційного захворювання (параграф 33, 36 рішення у справі „Соломахін проти України” від 15 березня 2012 року, заява №24429/03).

Тобто якщо батьки проти робити дитині щеплення або в дитини є медичні протипоказання до щеплень — у будь-якому разі переважає суспільний інтерес, тобто безпека всіх учасників освітнього процесу. Тож, як зазначається в судовій справі, згідно зі статтею 53 Закону України „Про освіту”, „здобувачі освіти мають право на безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці, а також зобов'язані відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля. Здобувачі освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм, відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля”.

Директор

Євген КОНЧАКОВСЬКИЙ